

FUŠ-Film u školi vam predstavlja film
TAJNE RATA

Siječanj 2015.

Uvodničari: profesori Igor Jovanović i Igor Šaponja
Materijale pripremili profesori Željka Ferenčić, Igor Jovanović i Igor Šaponja

TAJNE RATA

Izvorni naziv filma: Oorlogsgeheimen

Žanr: povijesna drama/obiteljski

Zemlja i godina proizvodnje: Nizozemska, 2014.

Trajanje filma: 94 min

Režija: Dennis Bots

Scenarij: Karen van Holst Pellekaan (temeljeno na romanu Jacquesa Vriensa)

Direktor fotografije: Rolf Dekens

Montaža: Peter Alderliesten

Glazba: André Dziezuk

Glume: Pippa Allen (Maartje), Joes Brauers (Lambert), Maas Bronkhuyzen (Tuur), Loek Peters (Vader Ramakers), Eva Duijvestein (Moeder Ramakers), Nils Verkooijen (Leo), Stefan de Walle (Nijskens)

Producenti: Reinier Selen, Harro van Staverden

Produkcija: Bijker Film & TV, Rinkel Film (Nizozemska); Tarantula (Luksemburg), Living Stone (Belgija), KRO

Distribucija: Sola Media

Službene stranice: <http://www.oorlogsgeheimendefilm.nl/>

Prikladno za dob: V.-VIII. razred OŠ; I. i II. razred SŠ

Korelacija s nastavnim predmetima: povijest, građanski odgoj i obrazovanje, hrvatski jezik, medijska kultura, sociologija, psihologija, vjeronauk/ etika

Sadržaj:

Godina je 1943. i Drugi svjetski rat bijesni diljem Europe. Nacisti su okupirali Nizozemsku, no čini se da se za dvojicu najboljih prijatelja s juga Limburga nije mnogo toga promijenilo. Osim sirena koje ih svako malo pozivaju u sklonište uoči zračnih napada, rat za Tuura i Lamberta je samo igra s drvenim puškama u šumi i podzemnim špiljama nedaleko od sela. No, ozbiljnost rata uskoro izlazi na vidjelo: Lamberta maltretiraju u školi jer se njegova obitelj priključila lokalnoj nacističkoj stranci, dok su Tuurovi roditelji pak misteriozno tihi po pitanju glasina o širenju pokreta otpora u selu. Nakon što Lambertovog oca Nijemci imenuju za seoskog načelnika, Tuurovi roditelji počinju kritizirati prijateljstvo dvanaestogodišnjaka. Hoće li ostati najboljim prijateljima kada se njihove obitelji bore na suprotnim stranama u ratu?

Uskoro u život dječaka neočekivano ulazi djevojčica Maartje koja stiže u njihov razred. Dolazi sa zapada zemlje i dečkima se jako sviđa. Jednog dana povest će samo Tuura na imanje kako bi mu pokazala svoju tajnu – malog prašćića, sakrivenog od Nijemaca. No, zapravo ona gaji još veću tajnu. Njezino ime nije Maartje, već Tamar. Židovka je u bijegu, a

sudbina njezinih roditelja koji su poslani vlakom na istok je nepoznata. Tuur je šokiran i tajnu ne smije otkriti nikome, pa čak ni Lambertu.

Kako vrijeme prolazi, Tuur se počinje distancirati od Lamberta. Osjećajući se isključenim, Lambert potajno slijedi dvojac i vidi kako se igraju s prašćićem. Duboko povrijeđen i rastrgan ljubomorom, govori svom ocu o skrivenom prašćiću, ne znajući da to otkriva mnogu opasniju tajnu. Samo je pitanje vremena kada će Maartjin pravi identitet biti otkriven. I seljak i Maartje bivaju uhićeni, a Tuur bijesno napada Lamberta zbog izdaje. U očaju, Tuur juri biciklom prema zatvoru kako bi Maartje dao znak prijateljstva, olimpijsku medalju koju je posebno izrezbario za nju. Stiže točno u vrijeme kada ju ukrcavaju na kamion za deportaciju. Baca joj medalju te sam biva uhićen.

Shvaćajući kako Tuur može ozbiljno nadrapati, Lambert se okreće svom ocu za pomoć, u zamjenu za ono što njegov otac oduvijek želi: ulazak u nacističku organizaciju mladih. Tuura puštaju iz zatvora, no njegovi su roditelji u međuvremenu otkriveni kao članovi lokalnog otpora, pa obitelj mora pobjeći. Lambert zna da postoji samo jedan siguran bijeg – špilje koje vode u Belgiju. Dolazi upozoriti Tuura i kune se da će donijeti potrepštine kako bi mogli preživjeti put. Tuur je suočen sa strašnom dilemom - dovodi li Lambert njegovu obitelj na sigurno ili u smrtonosnu zamku? Ipak odluči vjerovati starom prijatelju, a Lambert zaista održi obećanje. Njihovo prijateljstvo pokazalo se jačim od bilo čega što im je rat nametnuo.

Riječi kritike:

"Prvorazredno djelo. Dennis Bots vrlo dobro zna tajnu stvaranja dječjih filmova koji imaju nešto za reći. Uvjerljiv u svakom pogledu."

- *Troskompas (4 od 5 zvjezdica)*

"Vrlo jaka adaptacija knjige o prijateljstvu u vrijeme rata. Vjerojatno najbolji nizozemski film (za mlade) u 2014. godini."

- *Metro (4 od 5 zvjezdica)*

"Talentirani mladi glumci s izrazima lica koji prenose prave emocije, idilična glazba i vješta režija Dennisa Botsa u filmu koji opisuje prijateljstvo i vraća uspomene na poznatog 'Huckleberry Finna' i 'Toma Sawyera'. Priča za cijelu obitelj koju je lako slijediti i koja odlično prikazuje mladima ono što su njihovi vršnjaci prošli u vrijeme rata...vrijedno gledanja."

- *Web portal "The sky kid"*

Nagrade i festivali:

- Castellinaria International Festival of Young Cinema (2014.) – nagrada "Golden castle" za najbolji film
- Chicago International Children's Film Festival (2014.) – nagrada žirija odraslih u kategoriji igranog filma
- Toronto International Film Festival (2014.) – svjetska premjera
- Netherlands Film Festival (2014.) – posebna nagrada žirija "Golden Calf" redatelju Dennisu Botsu

Holokaust iz perspektive djeteta

"Tajne rata" zasnovan je na jednoj od najvećih tragedija čovječanstva svih vremena – Drugom svjetskom ratu i stradanjima Židova u njemu. Iako je film ekranizirao nasilje i intenzitet toga razdoblja, naglasak filma je na tome kako rat može razdvojiti prijatelje i utjecati na humanost. Naime, prijateljstvo dvanaestogodišnjaka je stavljeno na kušnju nakon što se sprijatelje s židovskom djevojčicom, jer tajna koju ona ima, staviti će sva tri života u opasnost.

U filmu je portretiran dirljiv odnos između prijatelja i obitelji kao i suočavanje djece s izvanrednim okolnostima. Mladež je gurnuta u svijet odraslih, a odanost i djetinjte prijevare imaju veće udjele nego što itko može zamisliti. Prateći njihove živote i odrastanje, dobivamo pregled Nizozemske u doba nacističke okupacije. Iz njihove perspektive vidimo cijelu skalu događaja, poput antižidovskih progona, učlanjivanje u "Oluju mladih" (*Jeugdstorm*) kako bi se uspostavila indoktrinacija mladih ljudi, saveznička bombardiranja sela, propagandne plakate itd. Također, film objašnjava različite uloge u ratu koje su imali Nijemci, potom članovi nacionalsocijalističke stranke u Nizozemskoj NSB, te članovi pokreta otpora koji su pružali djelovali protiv okupatora.

Drame o holokaustu postale su s vremenom svojevrsni podžanr u filmskoj umjetnosti. Neke od značajnijih su primjerice *Schindlerova lista* (1993.), *Život je lijep* (1997.), *Pijanist* (2002.), *Krivotvoritelji* (2007.), *Hannah Arendt* (2012.) ili pak vrijedni naslovi koji progovaraju o holokaustu iz perspektive djeteta – *Dnevnik Ane Frank* (1959.), *Dječak u prugastoj pidžami* (2008.), *Lore* (2012.) i *Kradljivica knjiga* (2013.). Takvi su se filmovi pokazali društveno važnima, pogotovo jer se Holokaust isprva negirao. Danas postoji ogroman broj filmova čiji je cilj edukacija i osvještavanje publike diljem svijeta.

Adaptacija književnog predloška

"Tajne rata" je drugi film realiziran od strane uspješnog tima filma "Cool kids don't cry". Oba filma su adaptacije najprodavanijih knjiga autora Jacquesa Vriensa koji je poznat po jedinstvenom i suosjećajnom načinu uvođenja mladih čitatelja u ozbiljne teme.

Jacques Vriens (1946.), jedan je od najpopularnijih dječjih spisatelja u Nizozemskoj. Piše za djecu i mlade već 38 godina, a dosad je napisao 80 knjiga koje su prodane u 3,7 milijuna primjeraka. Osvojio je brojne nagrade, ali kako kaže, ne piše za kritike. Djeca su mu vječita inspiracija, a roman "Cool kids don't cry" temelji se na istinitoj priči o njegovoj učenici koja je oboljela od leukemije. U njegovu se opusu ističe još jedan bestseller, "Tajne rata" iz 2007., koji je osvojio nagradu Archeon Young Adult za najbolji povijesni roman za mlade. Sama priča inspirirana je istinitim događajima koji su se dogodili za vrijeme rata u južnom Limburgu, regiji u kojoj pisac živi.

"Pišući roman, htio sam pokazati što to rat zaista jest. Baš kao i što možete vrlo lako izgubiti one koje volite, zbog bombardiranja ili uhićenja. A ljudi oko vas odjednom se mogu jako promijeniti. U Drugom svjetskom ratu morali su često odabrati uloge, a sama djeca nisu imala izbora... Danas, srećom živim u zemlji zaštićenoj od rata te pomoću priče želim pokazati što to znači živjeti u slobodnoj zemlji. Sloboda je reći ono što želite, bez ranjavanja i nametnutih mišljenja."

- Jacques Vriens, pisac

"Kada je autor romana Jacques Vriens razgovarao sa starim mještanima, došao je do zanimljivog otkrića: da su sela u Limburgu u blizini njemačke granice bila oštro podijeljena

među sobom za vrijeme rata. Polovica stanovništva priklonila se nacistima (NSB-u), dok je druga polovica bila u otporu. Odjednom više ne znate kome vjerovati. Vaš susjed, nekadašnji najbolji prijatelj, može odjednom postati vašim najgorim neprijateljem."

- *Dennis Bots, redatelj*

Redatelj Dennis Bots je u svom najnovijem filmu "Tajne rata" pristupio osjetljivoj temi iz osjetljivog kuta, portretiravši odrastanje u teškom vremenu. Redatelj je inače porijeklom iz Zambije, a odrastao je u nizozemskom gradu Gemertu. Diplomirao je 1996. na Nizozemskoj akademiji za film i televiziju u Amsterdamu. Režirao je brojne tv-serije, kratkometražne i dugometražne filmove među kojima se ističu "Zoop in Afrika"(2005.) i "Cool kids dont cry"(2012.).

PRIJEDLOG OBRADE FILMA NA SATU:

Prije filma:

Ukoliko ste u mogućnosti i imate pristup internetu, prikažite učenicima najavu filma: <https://www.youtube.com/watch?v=ONmnszYZPk>. Razgovarajte s učenicima o *traileru* postavljajući pitanja poput: koje teme možete iščitati? Koje ste informacije dobili o filmu, a koje ne? Opišite glazbu iz najave filma. Što mislite kakav će film biti? Uzbudljiv, tužan, smiješan...? Što očekujete od filma? Želite li ga gledati?

Film govori priču o Drugom svjetskom ratu. Što znate o ovom ratu?

Poslije filma:

Nakon gledanja filma, nastavnici bi trebali izdvojiti osnovne teme koje se prožimaju kroz film. To su prijateljstvo, humanost, Holokaust, Drugi svjetski rat, nacizam i propaganda, otpor nacizmu, bullying u školama, život u doba rata, borba za opstanak, hrabrost, krivnja, tajne, izdaja, ljubomora, adaptacija knjige, Olimpijske igre, odrastanje, obitelj, rat i mir, sloboda izbora, prijateljstvo i odanost, ljubav, diskriminacija i rasizam itd.

Nadalje, nakon kratke emotivne stanke, učenike je potrebno upitati kako ih se dojmio film, koje je osjećaje u njima pobudio, što im se svidjelo u filmu, a što nije, je li im priča bila zanimljiva i bi li film preporučili prijateljima. Nakon što iznesu svoje doživljaje, uslijedila bi istraživačka rasprava kroz niz pitanja i tema koje se nameću, s time da nastavnici pitanja i zadatke trebaju prilagoditi dobi učenika.

Koje teme prepoznajete u filmu?

Gdje i kada se odvija priča?

Tko su glavni likovi?

Možete li sumirati film u nekoliko rečenica?

Većina priča, bilo da je riječ o romanu, filmu ili stripu, sastoji se od svojeg početka, sredine i kraja. Na koliko dijelova možemo podijeliti filmsku priču? Koji su prijelomni trenuci u filmu? Odredite redoslijed događaja i svakom dijelu filmske priče pridajte naslov. Samu shemu možete nacrtati na ploči. (Korisne smjernice: Uvod – upoznavanje glavnih likova i konteksta; Zaplet – nastaju prvi problemi; Središnji dio filma – likovi su suočeni s preprekama koje moraju prevladati i nastaju prvi sukobi; Drugi zaplet – nove prepreke; Rasplet – prevladavanje prepreka i rješavanje problema).

Kako biste ih opisali Turra i Lamberta? Koje su njihove glavne osobine?

Jesu li dječaci svjesni ozbiljnosti rata na početku? Što znači biti naivan? Što najviše vole raditi? Koja je njihova omiljena igra?

Zašto su špilje u koje često zalaze opasne? Jesu li one dobro mjesto za skrivanje? Može li se u njima dugo boraviti? Zašto ne?

U špilji najbolji prijatelji otkrivaju skriveno mjesto za spavanje i američki strip o Oliveru Twistu. No, kada ga pronađu u sobi, Tuurovi roditelji pale strip. Zašto je strip opasan predmet u to doba? Tuur također biva ukoren u školi nakon što kaže riječ "Švabe"? Što to znači? (pogrđan naziv za Nijemce u to doba) Smiju li tada ljudi čitati i govoriti što god žele? Krše li se time temeljna ljudska prava?

Postoji li napetost između roditelja dvojice prijatelja? Zašto?

Tko je Lambertov otac? S kime surađuje? O čemu vodi računa? Stidi li se Lambert svoga oca? Može li se miješati u izbor svoga oca? Što otac priželjkuje da Lambert učini?

U školi visi plakat s natpisom "Budi hrabar i priključi se Oluji mladih". Što znači postati članom te organizacije? Kakva je to organizacija? (to je skupina djece i mladih koji podržavaju Nijemce. Na prvi pogled djeca samo pjevaju i marširaju ulicama, međutim, nije to tako nevino kako se čini, jer iza toga leže Hitlerove ideje o ratovanju) Jesu li sva djeca morala biti članovima "Oluje mladih"? Je li Lambert popularan u školi? Na koji je način prikazano zlostavljanje Lamberta od strane njegovih vršnjaka i može li se to usporediti s nasiljem u današnjim školama? Što znači biti drugačiji? Je li loše biti drugačiji? Kako se nositi s ljudima koji su drugačiji? Jeste li se ikada borili, jer ste drugačiji od drugih?

Zašto Tuuru roditelji zabranjuju da se druži s Lambertom? Da vam vaši roditelji zabrane izlazak s najboljim prijateljem, što biste učinili?

Kakvu tajnu roditelji kriju od Tuura i zašto? Komentirajte izjavu Tuurovog oca "ponekad je najbolje znati što je manje moguće". Slažete li se s tom izjavom ili ne? Objasnite. Jeste li i vi poput Tuura jako znatiželjni? Tuur se ljuti jer mu "glupi roditelji" ne žele reći što se zapravo događa. Na to mu Maartje odgovara "Barem svoje roditelje vidiš svaki dan". Komentirajte njezinu izjavu.

Tko je Maartje? Zašto se ježi kad vlakovi prolaze? Koja je tadašnja funkcija vlakova? Što se dogodilo njezinim roditeljima? Kako se zbog toga osjeća? Jeste li i vi ikada izgubili nekoga? Znaš li razliku između radnih logora i koncentracijskih logora?

Maartje pronalazi skrovište na imanju obitelji Holtermans. To je velik rizik za obitelj Holtermans. Inače postoje mnogi primjeri hrabrih ljudi usred zastrašujućih, pa i nemogućih okolnosti tijekom Drugog svjetskog rata koji su riskirali svoje živote kako bi sakrili Židove i druge neistomišljenike koje su progonili nacisti. Biste li i vi sakrili izbjeglicu ukoliko bi time ugrozili sebe i članove vaše obitelji? Da li bi to bila velika pogreška ili biste time pokazali vlastitu humanost?

Što je to nacizam? Tko su nacisti?

Što je to propaganda? Što znate o nacističkoj propagandi?

Iz kojih su se razloga ljudi okretali desničarskim strankama u teškim vremenima?

Jesu li svi Nijemci u filmu loši? Što o tome misli Maartje čija je baka Njemica?

Tko su neprijatelji nacista?

Što znači diskriminacija? Jeste li ikad bili diskriminirani? Možete li dati primjer nekih povijesnih osoba koje su se borile protiv diskriminacije?

Kako je izgledao svakodnevni život u vrijeme rata? Zašto različiti ljudi imaju tajne? Jesu li ljudi tada imali slobodu izbora? Kakve posljedice rat ostavlja na nevine ljude, obitelj, ekonomiju? Kakav je život djece u doba rata? Jesu li ljudi morali biti štedljivi s hranom? U filmu vidimo

kako seljaci u principu nisu imali stoke. Zašto? (morala se predati njemačkim vojnicima kako bi imali snage za borbu)

Opiši scenu savezničkog bombardiranja, zračne uzbune i skrivanja u skloništima. Isprva se Turrovi skrivaju u podrumu Lambertova oca, no kasnije ipak ostaju u svojoj kući. Zašto? Da ste na njihovom mjestu, biste li i išli u pravo sklonište ili biste ostali u kući? Postoji li u vašem gradu neki zaklon u slučaju rata? Istražite.

Život u Drugom svjetskom ratu bio je često nejasan i pun tajni. Sama su se djeca morala nositi s kompliciranim događajima i suočiti s teškim izborima. Pretpostavimo da živite poput Tuura u okupiranom selu. Kome biste vjerovali? Koju stranu biste izabrali? Biste li surađivali s okupatorima ili potajno radili protiv iako je to vrlo opasno?

Maartje je doživjela puno tužnih stvari o kojima ne smije razgovarati. Ipak, potajno dijeli svoju tajnu s Tuurom? Zašto? Nakon što pokaže kutiju s Davidovom zvijezdom i skrivenog prašćića, Maartje upozorava Tuura da nikome o tome ne govori. Možete li zamisliti osjećaj pritiska zbog čuvanja tajne? Neke vas tajne mogu snažno povezati, a neke pak razdvojiti. No, u vrijeme rata, tajne mogu ugroziti vaš život. Možete li čuvati tajnu? Jeste li dobri u tome? Dijelite li tajne sa svojim prijateljima? Zašto da/zašto ne? Koje su prednosti, a koji su nedostaci dijeljenja tajne s drugima? Što mislite, vrijedi li svaka osoba koliko i njena riječ? Riječi u filmu imaju snagu uništiti i spasiti živote. Objasni zašto.

Što za vas znači imati prijatelja? Kako vam pomaže kada vam je teško? Kako biste opisali pravog prijatelja? Koje su najvažnije stvari u prijateljstvu? Može li prijateljstvo pomicati vjerske, rasne, kulturne granice?

Zašto je Lambert izdao svom ocu naizgled bezazlenu tajnu o skrivenom prašćiću? Kakve je to posljedice imalo za Maartje i obitelj Holtermans?

Što Tuur poduzima kad saznaje što se dogodilo? Koju osobinu pokazuje? Postoji li neka osoba radi koje biste se podvrgnuli riziku, samo da je spasite? Općenito govoreći, do čega vam je jako stalo i za što ste spremni svašta učiniti?

Što je Tuur izradio za Maartje? Zašto joj baca izrezbarenu olimpijsku medalju? Da ste u istoj situaciji, biste li dali ili nešto rekli svom prijatelju? Istraži jesu li se Olimpijske igre održale tijekom Drugog svjetskog rata i raspravi zašto su Olimpijske igre u Berlinu 1936. bile kontroverzne.

Kako se Lambert osjeća nakon što Tuur završi u zatvoru? Što poduzima? Zašto stavlja uniformu "Oluje mladih"?

Uskoro je Tuurova obitelj također prisiljena bježati jer su nacisti otkrili njihove tajne aktivnosti. Lambert nudi pomoć, no Tuur mu ne vjeruje. Na to mu Lambert govori kako on ne laže, za razliku od njega. Naime, Tuur je izmišljao razne izgovore kako se ne bi družio s Lambertom. Što mislite o tome? Kako biste vi postupili na njegovom mjestu? Lažete li ponekad? Trebamo li uvijek govoriti istinu? Zašto da/ne.

Kako film završava? Jeste li očekivali takav kraj? Kako ste se osjećali na kraju filma? Je li priča mogla završiti drugačije? Razgovarajte o drugim načinima na koje je film mogao završiti.

Što mislite, jesu li iskustva najboljih prijatelja za vrijeme rata imala utjecaj na njihovu osobnost, vrijednosti, obiteljski život?

Gledajući ovaj film koja su ti se razmišljanja i pitanja «motala» po glavi?

Što mislite, koja bi bila pouka ovog filma?

Smatrate li da filmska umjetnost može promijeniti svijest gledatelja (ljudi) o nekom životnom problemu, potaknuti ih na akciju i sl.?

Fokus na film i filmska izražajna sredstva:

Koji je ovo filmski rod i filmska vrsta?

Koji vam je prizor bio najupečatljiviji ili najnapetiji? Opišite.

Prikazuje li film realne situacije ili ne? Objasnite!

Po čemu možete prepoznati razdoblje Drugog svjetskog rata? Kakva je odjeća, arhitektura, namještaj i interijer kuća, škole, tehnologija? Možete li opisati nacističku ikonografiju? Usporedite svijet iz filma sa današnjim!

Kakva je gluma u filmu? Da li ti se čini da su glavni likovi takvi i u stvarnom životu? Djeluju li prirodno? Kako biste ocijenili njihovu glumu? Radi li se o dobrom ili lošem odabiru glumaca za uloge? Objasnite svoje mišljenje.

Kakva je glazba u filmu? Ima li ona neku ulogu u ovome filmu? (glazba priča priču, odaje osobnost likova, utječe na napetost u filmu ...) Kakav ugođaj stvara? Postoji li povezanost glazbe i pokreta kamere? Je li zvuk ponekad važniji od slike? Navedi barem jednu scenu u kojoj misliš da je glazba bila važno izražajno sredstvo i objasni zašto.

Jeste li primijetili u filmu subjektivni kadar (tj. kadar kojim se pokazuje ono u što lik u prizoru gleda)? Gdje? (primjerice kada Tuur usred noći gleda tajne aktivnosti svojih roditelja ili pak kroz prozor prati uhićenja susjeda)

Nije sve što vidite u filmu stvarno. Jeste li u filmu možda primijetili neki lažan rekvizit ili scenu koja je 'namještena'? Inače su predmeti iz filma, pa čak i srušeni američki avion stvarni. No, budući da je bilo opasno snimati u špilji, te su scene napravljene u studiju. Sigurnost na filmskom setu uvijek mora biti na prvom mjestu. Tako je primjerice Maartje u sceni hodanja po deblu ispod odjeće nosila sigurnosni pojas, a iznad nje je visio dugi kabel. Isto tako, tučnjava između Tuura i Lamberta je dobro prvotno istrenirana jer su glumci morali naučiti kako se lažno boriti. Zna li kako se zovu osobe koje umjesto pravih glumaca izvode neku opasnu scenu? (Kaskaderi)

Film se temelji na istoimenom romanu popularnog nizozemskog pisca za djecu i mlade Jacquesa Vriensa. Kako se zove prenošenje nekog pisanog djela na film? (Adaptacija knjige) Inače, adaptacije knjiga su poprilično teške, jer se knjiga može interpretirati i ekranizirati na razne načine, te ju ne možete doslovno snimiti. Dug razgovor između dvoje ljudi u knjizi može biti zanimljiv, ali na filmu brzo dosadi. Zbog toga filmski scenarij mora biti pomno napravljen. Poznajete li još neke priče prema kojima su snimljeni filmovi? Nabrojite ih. Jesu li bile uspješne?

ZADACI ZA UČENIKE:

- Kojom bi ocjenom od 1 do 5 ocijenili ovaj film? Objasnite svoju ocjenu i napišite filmsku kritiku. Pretražite Internet te pročitajte tri filmske kritike o ovom ili nekom drugom filmu za inspiraciju. Proučite ih temeljito. Vaš osvrt treba sadržavati oko 500 riječi i obično se sastoji od uvoda (naziv filma, kratak sažetak), analize filma (kratkog pregleda), tumačenja, dojmova i vlastitog mišljenja potkrijepljenom argumentima, kao i zaključne ocijene filma.
- Maartje je kao židovska djevojčica bila prisiljena pobjeći od doma. Sa sobom je imala jedino kutijicu. Možete poput Maartje napraviti vlastitu kutiju za stvari koje su vam zbilja važne? Što biste stavili u kutijicu?
- Koji te se lik najviše dojmio i zašto? S kojim likom se možeš najviše poistovjetiti? Zašto? Napišite pismo liku iz filma koji vas se najviše dojmio. U pismu izrazite svoje mišljenje, a možete i postaviti pitanja, dati savjet i slično.

- Raspitajte se je li netko od vaših bližnjih bio u ratu. Ako da, upitajte ih na koje su teškoće i izazove nailazili, do kojih je promjena došlo... Intervjuiraj, zabilježi, snimi razgovor.
- Drugi svjetski rat završio prije 70 godina. Znaš li da se trenutno još uvijek vode borbe u svijetu? Istražite u kojim se državama danas vodi rat.

***DODATAK: POVIJESNA POZADINA,

tekst pripremili profesori Igor Jovanović i Igor Šaponja

- **Holokaust** – kod Grka i Rimljana žrtva paljenica zemaljskim i podzemnim bogovima ili dušama pokojnika, pri kojoj se obično spaljivala žrtva – životinja. Tim se pojmom označava specifičan događaj u povijesti 20. stoljeća – sustavno, birokratski, planirano i organizirano uništenje šest milijuna Židova od strane nacističkog režima Njemačke i njenih saveznika uoči i za vrijeme Drugoga svjetskog rata.
- Shoah (Šoa) – velika nesreća, židovski naziv za holokaust
- Povijest holokausta u 20. stoljeću dijelimo u dva dijela:
 - 1933.-1939.
 - 1939.-1944.

Kronologija:

- 30. siječnja 1933. Adolf Hitler postaje njemački kancelar.
- 22. ožujka 1933. Hitlerova elitna garda (SS), otvara koncentracijski logor u njemačkom Dachau, namijenjenom političkim protivnicima.
- 10. svibnja 1933. Paljenje knjiga čiji su autori Židovi ili politički neistomišljenici nacističkog režima diljem Njemačke.
- 2. kolovoza 1934. Hitler postaje Führer, tj. apsolutni diktator Njemačke.
- 15. rujna 1935. Nacistička vlast donosi Zakon o državljanstvu i Zakon o zaštiti njemačke krvi i časti (Nürnberški zakoni).
- 1.-16. kolovoza 1936. Održane Olimpijske igre u Berlinu. Bile su u funkciji propagande i promidžbe za nacističku državu. Afroamerikanac Jesse Owens osvaja četiri zlatne medalje u atletici čime zadaje udarac doktrini o arijskoj nadmoći.
- 9.-10. studenog 1938. „Kristalna noć“ – pogrom, kada su nacisti i njihovi pomagači palili sinagoge, razbijali stakla na židovskim trgovinama i radnjama te ubili 91 Židova. Trideset tisuća uhićenih Židova Gestapo odvodi u logore.
- rujna 1939. Napad njemačkih trupa na Poljsku. Početak Drugoga svjetskog rata.
- 20. svibnja 1940. SS otvara koncentracijski logor Auschwitz pored poljskog gradića Oświęcima.
- 30. lipnja 1940. Osniva se prvi veći židovski geto u Łódźu u Poljskoj.
- 16. listopada 1940. Osniva se varšavski geto za poljske Židove.
- 22. lipnja 1941. Napad njemačkih trupa na SSSR u akciji Barbarossa. Njemačke mobilne jedinice za ubijanje – Einsatzgruppen – imale su zadatak da identificiraju, okupe i ubiju sve Židove iza granice.
- 20. siječnja 1942. U vili Wansee na periferiji Berlina, dvadesetak nacističkih visokih dužnosnika donosi razrađeni plan o „Konačnom rješenju židovskog pitanja“.

- 4. svibnja 1942. Započinje ubijanje u plinskim komorama u Auschwitzu – Birkenau. Od svibnja 1940. do siječnja 1945. ubijeno je više od milijun ljudi u Auschwitzu.
- Travanj - svibanj 1943. Židovski otpor u varšavskom getu doveo do ustanka. Ugušen zahvaljujući nadmoći njemačkih snaga.
- 27. siječnja 1945. Crvena armija oslobađa Auschwitz.
- 22. studenoga - 31. kolovoza 1946. Suđenje ratnim zločincima u Nürnbergu.

Smatra se da je tijekom holokausta, u razdoblju od 1933. do 1945., ubijeno oko 11 000 000 ljudi, od čega 6 000 000 Židova.

POMOĆ NASTAVNICIMA:

Smjernice za poučavanje o Holokaustu:

- http://www.azoo.hr/images/holokaust/Kako_poucavati_o_holokaustu.pdf
- <http://www.azoo.hr/images/razno/Loranda.pdf>
- <http://public.mzos.hr/fgs.axd?id=19305>
- <http://www.osce.org/hr/odihr/29891>

IZVORI:

- <http://www.oorlogsgeheimendefilm.nl/#!educatief-materiaal/cejb>
- <http://www.youngcrowds.nl/>
- http://www.filmfestival.nl/Assets/Uploads/Documents/Lespakket_%20Small-Oorlogsgeheimen.pdf
- <http://www.c-minecultuurcentrum.be/files/Oorlogsgeheimen.pdf>
- http://www.tarantula.lu/en/news/Secrets_of_war_won_the_Golden_Calf_Special_Jury_Award_at_NFF/109/
- [http://www.sola-media.net/index.php?id=36&no_cache=1&tx_ttnews\[backPid\]=38&tx_ttnews\[tt_news\]=139](http://www.sola-media.net/index.php?id=36&no_cache=1&tx_ttnews[backPid]=38&tx_ttnews[tt_news]=139)
- http://www.imdb.com/title/tt2371158/?ref=fn_al_tt_1
- <http://www.vvzuidlimburg.nl/oorlogsgeheimen>
- <http://www.hollywoodreporter.com/review/secrets-war-oorlogsgeheimen-toronto-review-732711>
- <http://www.theskykid.com/moviereview/oorlogsgeheimen-2014/>
- Krešimir Mikić, *Film u nastavi medijske kulture*, Educa, Zagreb, 2001.

* Kako bi Kino Valli poboljšalo produkciju kvalitetnih filmskih naslova za djecu i mlade, voljeli bismo dobiti i povratnu informaciju učenika, nastavnica i nastavnika. Svoje osvrte i razmišljanja možete nam slati na fus@kinovalli.net

Projekt FUŠ realiziran je uz potporu

